

ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU LEKARZA

- Definicja zawodu lekarza
- Prawo wykonywania zawodu
- Uprawnienia zawodowe lekarza
- Kwalifikacje zawodowe
- Eksperyment medyczny
- Lekarz a prawa pacjenta
- Stwierdzanie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

Dr n. med. Zbigniew Gugnowski

NZOZ Poradnia Lekarzy Medycyny Rodzinnej Giżycko

www.pmr-gizycko.pl

WWW.PMR-GIZYCKO.PL

Poradnia Lekarzy Medycyny
Rodzinnej Zbigniew Gugnowski
Sp.p.

**NIEPUBLICZNY
ZAKŁAD OPIEKI
ZDROWOTNEJ**

WITAMY

Nasza misja

O nas

Nasza Oferta

Rejestracja on-line

Informacje dla Pacjentów

Nauka i Kształcenie

Fotogaleria

→ Grupa Rówieśniczo-Koleżeńska
(GRK)

→ Komunikaty dla GRK

→ GRK fotogaleria

→ Rezydenci

→ Komunikaty dla rezydentów

→ Formularz zgłoszenia na kurs dla
rezydentów

→ Stażyści

→ Kształcenie Lekarzy

Stażyści

Kształcenie 2014

ZASADY WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI LECZNICZEJ

Świadczenia zdrowotne

Podmioty lecznicze rejestracja, zasady
działania, szpitale kliniczne, nadzór

Dokumentacja medyczna

Nadzór specjalistyczny

Działalność lecznicza lekarza, lekarza dentystry w
formie wykonywania praktyki zawodowej

Lek. med. Zbigniew Gugnowski
Konsultant Wojewódzki w dziedzinie medycyny rodzinnej
NZOZ Poradnia Lekarzy Medycyny Rodzinnej Gizycko
www.pmr-gizycko.pl

ZASADY WYKONYWANIA DZIAŁALNOŚCI
LECZNICZEJ

ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU LEKARZA

- Definicja zawodu lekarza
- Prawo wykonywania zawodu
- Uprawnienia zawodowe lekarza
- Kwalifikacje zawodowe
- Eksperyment medyczny
- Lekarz a prawa pacjenta
- Stwierdzanie zgonu i ustalenie
przyczyny zgonu

Dr n. med. Zbigniew Gugnowski
Konsultant Wojewódzki w Dziedzinie Medycyny Rodzinnej
NZOZ Poradnia Lekarzy Medycyny Rodzinnej Gizycko
www.pmr-gizycko.pl

ZASADY WYKONYWANIA ZAWODU LEKARZA

Biuletyn Lekarski

Rok XXIV, grudzień 2013, numer 130

e-active

OKRĘGOWY ZJAZD
LEKARZY

str. 8

ZROZUMIEĆ
NOWOTWORY
GŁOWY I SZYI

str. 19

OTWARCIE
UNIwersyteckiego
SZPITALA
KLINICZNEGO

str. 28

START

LEKARZ

Osoba posiadająca **dyplom lekarza** (po ukończeniu 6 letnich jednolitych studiów medycznych)
odpowiednik tytułu magistra

2015-03-22

Asklepios

2015-03-22

Wąż eskulapa

2015-03-22

WWW.PMR-GIZYCKO.PL

7

Św. Łukasz patron lekarzy

2015-03-22

Archanioł Rafael patron lekarzy i aptekarzy

2015-03-22

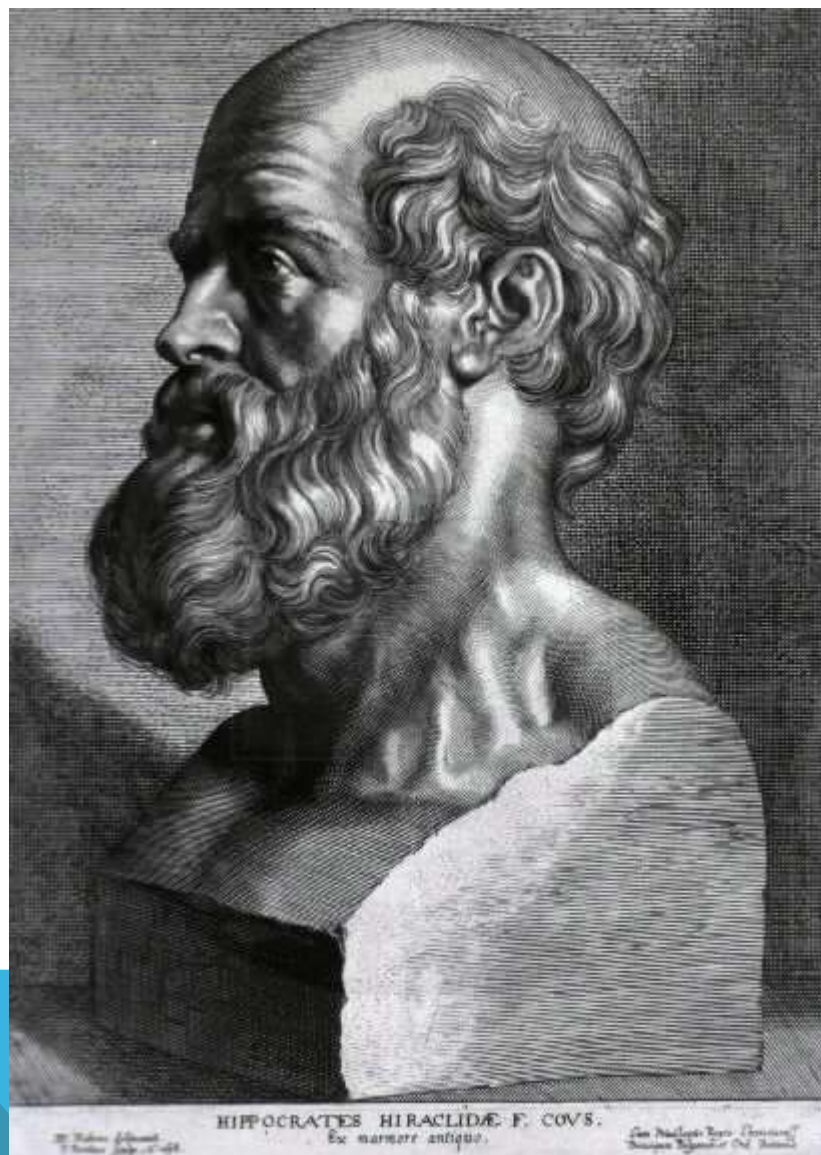
WWW:PMR-GIZYCKO.PL

9

Św. Apolonia patronka dentystów

2015-03-22

2015-03-22

Definicja zawodu lekarza

Wykonywanie zawodu lekarza polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń zdrowotnych, w szczególności:

- badaniu stanu zdrowia,
- rozpoznawaniu chorób i zapobieganiu im,
- leczeniu i rehabilitacji chorych,
- udzielaniu porad lekarskich,
- wydawaniu opinii i orzeczeń lekarskich.

Świadczenia Zdrowotne

Działania służące zachowaniu, ratowaniu, przywracaniu lub poprawie zdrowia oraz inne działania medyczne wynikające z procesu leczenia lub przepisów odrębnych regulujących zasady ich wykonywania;

Definicja zawodu lekarza

Wykonywanie zawodu lekarza dentysty polega na udzielaniu przez osobę posiadającą wymagane kwalifikacje, potwierdzone odpowiednimi dokumentami, świadczeń określonych w ust. 1, w zakresie:

- chorób zębów,
- jamy ustnej,
- części twarzowej czaszki
- okolic przyległych.

Definicja zawodu lekarza

Za wykonywanie zawodu lekarza uważa się także

- prowadzenie przez lekarza prac badawczych w dziedzinie nauk medycznych lub promocji zdrowia,
- nauczanie zawodu lekarza,
- kierowanie podmiotem leczniczym lub zatrudnienie w podmiotach zobowiązanych do finansowania świadczeń opieki zdrowotnej ze środków publicznych lub urzędach te podmioty obsługujących, w ramach którego wykonuje się czynności związane z przygotowywaniem, organizowaniem lub nadzorem nad udzielaniem świadczeń opieki zdrowotnej.

**PRAWO
WYKONYWANIA
ZAWODU
LEKARZA**

2015-03-22

Prawo wykonywania zawodu

Okręgowa rada lekarska przyznaje, prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty osobie, która:

1. jest obywatelem polskim lub obywatelem innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
2. posiada:
  - a) **dyplom lekarza** wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie co najmniej sześcioletnich studiów na kierunku lekarskim, obejmujących co najmniej 5 500 godzin dydaktycznych zajęć teoretycznych i praktycznych, w tym dwusemestralne praktyczne nauczanie w dziedzinach klinicznych na 6. roku studiów, lub dyplom lekarza dentysty wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie co najmniej pięcioletnich studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym, obejmujących co najmniej dwusemestralne praktyczne nauczanie na 5. roku studiów, lub

Prawo wykonywania zawodu

- b) **dyplom lekarza** wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie studiów na kierunku lekarskim rozpoczętych przed dniem 1 października 2012 r. lub dyplom lekarza dentysty wydany przez polską szkołę wyższą potwierdzający ukończenie studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym rozpoczętych przed dniem 1 października 2012r.,
lub
- c) **dokument potwierdzający formalne kwalifikacje lekarza** lub lekarza dentysty, spełniające minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej, wydany przez inne niż Rzeczpospolita Polska państwo członkowskie Unii Europejskiej, wymieniony w wykazie i towarzyszące mu odpowiednie świadectwo lub
- d) **dyplom lekarza lub lekarza dentysty** wydany przez inne państwo niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, pod warunkiem że dyplom stał uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równorzędny zgodnie z odrębnymi przepisami oraz że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach prawa Unii Europejskiej;

Prawo wykonywania zawodu

- 3) posiada pełną zdolność do czynności prawnych;
- 4) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty;
- 5) wykazuje nienaganną postawę etyczną.

Prawo wykonywania zawodu

Lekarzowi lub lekarzowi dentyście, **okręgowa rada lekarska przyznaje prawo wykonywania zawodu lekarza** albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, jeżeli ponadto:

- 1) **władą językiem polskim** w mowie i piśmie w zakresie niezbędnym do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentystry. Wymóg ten nie dotyczy osoby, która ukończyła studia medyczne w języku polskim.
- 2) **odbyła staż podyplomowy** lub uzyskała uznanie stażu podyplomowego odbytego poza terytorium Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny ze stażem podyplomowym odbytym w Rzeczypospolitej Polskiej.
- 3) przedstawi **świadectwo złożenia z wynikiem pozytywnym** Lekarskiego Egzaminu Końcowego lub Lekarsko Dentystycznego Egzaminu Końcowego w języku polskim lub w języku, w jakim są prowadzone w polskich uczelniach medycznych studia na kierunku lekarskim lub lekarsko-dentystycznym, jeżeli odbywa albo ukończyła studia w tym języku.

Prawo wykonywania zawodu

W celu odbycia stażu podyplomowego okręgowa rada lekarska przyznaje **ograniczone prawo** wykonywania zawodu lekarza albo ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty, na okres nie dłuższy niż 5 lat,

Prawo wykonywania zawodu

W celu uzyskania prawa wykonywania zawodu, lekarz lub lekarz dentysta przedstawia okręgowej radzie lekarskiej, na obszarze której zamierza wykonywać zawód, odpowiednie dokumenty + ew. dokumenty stwierdzające odbycie stażu podyplomowego i złożenie egzaminu państwowego, kończącego staż podyplomowy z wynikiem pozytywnym.

Oświadczenia o posiadaniu pełnej zdolności do czynności prawnych, niekaralności, władaniu językiem polskim w mowie i piśmie.

Prawo wykonywania zawodu

Na podstawie złożonych dokumentów i oświadczeń,
Okręgowa Rada Lekarska przyznaje

- *"Prawo wykonywania zawodu lekarza"*
- *"Prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty"*
- *„Ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza"*
- *"Ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty".*

Prawo wykonywania zawodu

Okręgowa rada lekarska, na wniosek lekarza lub lekarza dentysty, wydaje:

- 1) zaświadczenie stwierdzające, że lekarz lub lekarz dentysta **posiada kwalifikacje** zgodne z wymaganiami wynikającymi z przepisów prawa Unii Europejskiej oraz że posiadany dyplom, świadectwo lub inny dokument potwierdzający posiadanie formalnych kwalifikacji odpowiada dokumentom potwierdzającym formalne kwalifikacje lekarza lub lekarza dentysty wynikające z przepisów prawa Unii Europejskiej;
- 2) zaświadczenie potwierdzające **posiadanie przez lekarza, lekarza dentystę specjalizacji** równorzędnej ze specjalizacją wymienioną w przepisach obowiązujących w Unii Europejskiej w odniesieniu do Rzeczypospolitej Polskiej;

Prawo wykonywania zawodu

Okręgowa rada lekarska, na wniosek lekarza lub lekarza dentysty, wydaje:

3) zaświadczenie potwierdzające, że lekarz, lekarz dentysta **posiada prawo wykonywania zawodu**, którego nie został pozbawiony ani które nie zostało zawieszone, oraz że nie został ukarany przez sąd lekarski, nie toczy się przeciwko niemu postępowanie w przedmiocie odpowiedzialności zawodowej albo wszczęte przez okręgową radę lekarską mogące skutkować zawieszeniem prawa wykonywania zawodu ani ograniczeniem w wykonywaniu określonych czynności medycznych;

4) zaświadczenie **o przebiegu pracy zawodowej**;

5) **inne zaświadczenia** wymagane przez właściwe organy innych niż Rzeczpospolita Polska państw członkowskich Unii Europejskiej zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej.

* **Naczelna Rada Lekarska** wydaje zaświadczenia, jeżeli nie jest możliwe ustalenie właściwej okręgowej rady lekarskiej.

Prawo wykonywania zawodu

1. Lekarz, który uzyskał prawo wykonywania zawodu albo ograniczone prawo wykonywania zawodu, **podlega wpisowi do rejestru** prowadzonego przez właściwą okręgową radę lekarską.
2. Naczelna Rada Lekarska określi szczegółowy tryb postępowania w sprawach przyznawania prawa wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty i prowadzenia rejestru lekarzy.

Prawo wykonywania zawodu

Okręgowa rada lekarska przyznaje prawo wykonywania zawodu lekarza albo ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarza albo odmawia przyznania tego prawa niezwłocznie po złożeniu wszystkich dokumentów określonych ustawą, nie później jednak niż **w terminie miesiąca** od dnia ich złożenia.

Cudzoziemcowi niebędącemu obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej okręgowa rada lekarska właściwa ze względu na zamierzone miejsce wykonywania zawodu przyznaje prawo wykonywania zawodu lekarza albo prawo wykonywania zawodu lekarza dentysty na stałe albo na czas określony, jeżeli spełnia następujące warunki:

- 1) **posiada dyplom lekarza** lub lekarza dentysty wydany:
  - a) przez polską szkołę wyższą lub
  - b) w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub
  - c) w innym państwie niż państwo członkowskie Unii Europejskiej, pod warunkiem że dyplom został uznany w Rzeczypospolitej Polskiej za równoważny zgodnie z odrębnymi przepisami oraz że spełnia minimalne wymogi kształcenia określone w przepisach Unii Europejskiej;
- 2) posiada **pełną zdolność do czynności prawnych**;
- 3) posiada stan zdrowia pozwalający na wykonywanie zawodu lekarza lub lekarza dentysty;
- 4) **wykazuje nienaganną postawę etyczną**;
- 5) **wykazuje znajomość języka polskiego**;
- 6) **odbył staż podyplomowy**;
- 7) **złożył z wynikiem pozytywnym Lekarski Egzamin Końcowy** lub Lekarsko-Dentystyczny Egzamin Końcowy; przepis art. 5 ust. 5 stosuje się odpowiednio;
- 8) **uzyskał prawo pobytu** na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, zgodnie z odrębnymi przepisami.

2015-03-22

Prawo wykonywania zawodu

Lekarz o odpowiednio wysokich kwalifikacjach, nieposiadający prawa wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale posiadający to prawo w innym państwie, **może prowadzić teoretyczne i praktyczne nauczanie zawodu lekarza lub brać udział w konsylium lekarskim i wykonywać zabiegi**, których potrzeba wynika z tego konsylium lub programu nauczania, jeżeli

- 1) został zaproszony przez lekarza posiadającego prawo wykonywania zawodu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, każdorazowo po uzyskaniu zgody właściwej okręgowej rady lekarskiej, lub
- 2) został zaproszony przez lekarza wykonującego zawód w podmiocie leczniczym w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej, każdorazowo po uzyskaniu zgody kierownika tego podmiotu i właściwej okręgowej rady lekarskiej, lub
- 3) został zaproszony przez szpital kliniczny lub medyczną jednostkę naukową, która informuje o tym właściwą okręgową radę lekarską.

Prawo wykonywania zawodu

Lekarz, lekarz dentysta **będący obywatelem państwa członkowskiego Unii Europejskiej**, który posiada prawo do wykonywania zawodu lekarza lub lekarza dentysty w innym niż Rzeczpospolita Polska państwie członkowskim Unii Europejskiej, **może czasowo i okazjonalnie wykonywać zawód lekarza, lekarza dentysty bez konieczności uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza albo prawa wykonywania zawodu lekarza dentysty albo bez konieczności uzyskania wpisu do rejestru indywidualnych praktyk lekarskich lub rejestru indywidualnych specjalistycznych praktyk lekarskich, jeżeli złoży w okręgowej izbie lekarskiej właściwej ze względu na miejsce zamierzonego wykonywania zawodu odpowiednie dokumenty.**

Prawo wykonywania zawodu

Lekarz udzielający stale świadczeń zdrowotnych członkom kadry narodowej biorącym udział w igrzyskach olimpijskich, paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub Europy, zwanych dalej „wydarzeniem sportowym”, organizowanych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może w czasie trwania tego wydarzenia sportowego wykonywać zawód lekarza bez konieczności uzyskania prawa wykonywania zawodu, jeżeli złoży w Okręgowej Izbie Lekarskiej w Warszawie odpowiednie dokumenty

Prawo wykonywania zawodu

Lekarz, który zamierza podjąć wykonywanie zawodu ***po upływie 5 lat*** od uzyskania dyplomu lekarza, lekarza dentysty przed przyznaniem ograniczonego prawa wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, obowiązany jest ***do odbycia przeszkolenia***.

Lekarz posiadający ***ograniczone prawo*** wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentysty, który zamierza podjąć wykonywanie zawodu ***po upływie 5 lat*** od ukończenia stażu podyplomowego, ***ma obowiązek odbycia przeszkolenia***.

Prawo wykonywania zawodu

Lekarz ***posiadający prawo*** wykonywania zawodu, który nie wykonuje go przez okres dłuższy niż 5 lat, a zamierza podjąć jego wykonywanie, ***ma obowiązek zawiadomienia o tym właściwej okręgowej rady lekarskiej i odbycia przeszkolenia.***

Przepisów nie stosuje się ***do lekarza będącego obywatelem państwa członkowskiego*** Unii Europejskiej, który posiada dyplom lub inne dokumenty poświadczające formalne kwalifikacje wymienione w wykazie, i dotychczas nie uzyskał prawa wykonywania zawodu lekarza albo prawa wykonywania zawodu lekarza dentysty na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Prawo wykonywania zawodu

1. Jeżeli okręgowa rada lekarska stwierdzi, że istnieje **uzasadnione podejrzenie niedostatecznego przygotowania zawodowego lekarza**, powołuje komisję złożoną z lekarzy o odpowiednich kwalifikacjach zawodowych, która wydaje opinię o przygotowaniu zawodowym tego lekarza.
2. Okręgowa rada lekarska na podstawie opinii komisji, o której mowa w ust. 1, **może zobowiązać lekarza do odbycia uzupełniającego przeszkolenia**. Zainteresowany lekarz jest uprawniony do uczestnictwa w posiedzeniu okręgowej rady lekarskiej w czasie rozpatrywania jego sprawy.
3. **Okręgowa rada lekarska ustala tryb, miejsce i program przeszkolenia. Koszty tego przeszkolenia ponosi lekarz.**

Prawo wykonywania zawodu

1. Jeżeli okręgowa rada lekarska stwierdzi, że istnieje **uzasadnione podejrzenie niezdolności lekarza do wykonywania zawodu lub** ograniczenia w wykonywaniu ściśle określonych czynności medycznych **ze względu na stan zdrowia** uniemożliwiający wykonywanie zawodu lekarza, **powołuje komisję** złożoną z lekarzy specjalistów z odpowiednich dziedzin medycyny. Komisja ta wydaje orzeczenie w przedmiocie niezdolności lekarza do wykonywania zawodu albo ograniczenia w wykonywaniu ściśle określonych czynności medycznych.
2. Lekarz **ma obowiązek** stawienia się przed komisją, o której mowa w ust. 1, i poddania się niezbędnym badaniom.
3. Okręgowa rada lekarska na podstawie orzeczenia komisji może podjąć uchwałę **o zawieszeniu prawa wykonywania zawodu na okres trwania niezdolności albo o ograniczeniu wykonywania** określonych czynności medycznych na okres trwania niezdolności.

Zainteresowany lekarz jest uprawniony do uczestnictwa w posiedzeniu okręgowej rady lekarskiej w czasie rozpatrywania jego sprawy.

2015-03-22

Prawo wykonywania zawodu

Prawo wykonywania zawodu, ograniczone prawo wykonywania zawodu lekarz **traci z mocy prawa w razie:**

- 1) utraty obywatelstwa polskiego lub innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej, jeżeli nie nabył równocześnie obywatelstwa innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej;
- 2) ubezwłasnowolnienia całkowitego lub częściowego;
- 3) upływu czasu, na jaki zostało przyznane.

Lekarski Egzamin Końcowy i Lekarsko-Dentystyczny Egzamin Końcowy

1. Lekarski Egzamin Końcowy (LEK) i Lekarsko-Dentystyczny Egzamin Końcowy (LDEK) organizuje i przeprowadza Centrum Egzaminów Medycznych, zwane dalej „CEM”. CEM jest państwową jednostką budżetową podległą ministrowi właściwemu do spraw zdrowia.

2. LEK i LDEK odbywają się dwa razy do roku, równocześnie w tych samych terminach, zgodnie z regulaminem przeprowadzania LEK i LDEK, w miejscach i terminach ustalonych przez dyrektora CEM.

Lekarski Egzamin Końcowy i Lekarsko-Dentystyczny Egzamin Końcowy

Do LEK może przystąpić:

- 1) student 6. roku studiów na kierunku lekarskim, po przedstawieniu zaświadczenia o stanie studiów i dokumentu potwierdzającego tożsamość, albo
- 2) lekarz – po przedstawieniu dyplomu lekarza albo zaświadczenia potwierdzającego ukończenie studiów na kierunku lekarskim oraz dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Do LDEK może przystąpić:

- 1) student 5. roku studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym, – po przedstawieniu zaświadczenia o stanie studiów i dokumentu potwierdzającego tożsamość, albo
- 2) lekarz dentysta – po przedstawieniu dyplomu lekarza dentysty albo zaświadczenia potwierdzającego ukończenie studiów na kierunku lekarsko-dentystycznym oraz dokumentu potwierdzającego tożsamość.

Kształcenie podyplomowe

2015-03-22

Kształcenie poddyplomowe

1. Okres stażu poddyplomowego lekarza nie może być krótszy niż 12 miesięcy.
2. Okres stażu poddyplomowego lekarza dentysty wynosi 12 miesięcy.

Kształcenie podyplomowe

Stażysta jest uprawniony w szczególności do:

- 1) przedmiotowego i podmiotowego badania pacjenta oraz udzielania porad lekarskich po konsultacji z opiekunem;
- 2) wydawania, po konsultacji z opiekunem, zleceń lekarskich;
- 3) wydawania, po konsultacji z opiekunem, skierowań na badania laboratoryjne oraz inne badania diagnostyczne, z wyjątkiem badań wymagających metod diagnostycznych i leczniczych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta;
- 4) samodzielnego stosowania, na zlecenie opiekuna, metod diagnostycznych i leczniczych, których praktyczna umiejętność została potwierdzona przez opiekuna;

Kształcenie podyplomowe

Stażysta jest uprawniony w szczególności do:

- 5) wykonywania wspólnie z opiekunem zabiegów operacyjnych oraz wspólnie stosowania metod leczniczych i diagnostycznych objętych programem stażu;
- 6) prowadzenia, pod nadzorem opiekuna, historii choroby i innej dokumentacji medycznej;
- 7) udzielania informacji o stanie zdrowia pacjenta, po skonsultowaniu z opiekunem treści tych informacji;
- 8) zlecania czynności pielęgnacyjnych;
- 9) w stanach nagłych do doraźnego podania lub zlecenia podania pacjentowi leków, a jeżeli są to leki silnie lub bardzo silnie działające – po zasięgnięciu, w miarę możliwości, opinii jednego lekarza.

Kształcenie poddyplomowe

Lekarz odbywający staż **nie jest uprawniony** do

- wystawiania recept oraz
- wydania opinii i orzeczeń lekarskich.

Kwalifikacje zawodowe

1. Lekarz, lekarz dentysta ***może uzyskać tytuł specjalisty*** w określonej dziedzinie medycyny po odbyciu przeszkolenia określonego programem specjalizacji i złożeniu egzaminu państwowego albo po uznaniu równoważnego tytułu specjalisty uzyskanego za granicą.
2. **Dokument poświadczający** formalne kwalifikacje w zakresie specjalizacji medycznych lekarza będącego ***obywatel*** ***państwa członkowskiego Unii Europejskiej***, wydany przez odpowiednie władze lub organizacje innego niż Rzeczpospolita Polska państwa członkowskiego Unii Europejskiej, **jest równoważny z dokumentem poświadczającym tytuł specjalisty.**

Kwalifikacje zawodowe

Szkolenie specjalizacyjne w określonej dziedzinie medycyny **jest szkoleniem modułowym** i składa się z:

- 1) modułu podstawowego**, odpowiadającego podstawowemu zakresowi wiedzy teoretycznej i umiejętności praktycznych z danej dziedziny medycyny lub wspólnego dla pokrewnych dziedzin medycyny, oraz
- 2) modułu specjalistycznego**, odpowiadającego profilowi specjalizacji, w którym lekarz może kontynuować szkolenie specjalizacyjne po ukończeniu określonego modułu podstawowego, albo
- 3) modułu jednolitego**, właściwego dla danej specjalizacji.

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz składa wniosek o odbywanie szkolenia specjalizacyjnego w wybranej dziedzinie medycyny odpowiednio do:

- 1) **Wojewody** właściwego ze względu na obszar województwa, na terenie którego zamierza odbywać szkolenie specjalizacyjne;
- 2) **Ministra Obrony Narodowej** lub wyznaczonej przez niego jednostki organizacyjnej – w przypadku lekarzy będących żołnierzami w czynnej służbie wojskowej oraz pełniących służbę lub zatrudnionych w podmiotach leczniczych utworzonych przez Ministra Obrony Narodowej;
- 3) **ministra właściwego do spraw wewnętrznych** – w przypadku lekarzy pełniących służbę lub zatrudnionych w podmiotach leczniczych, utworzonych przez ministra właściwego do spraw wewnętrznych.

Kwalifikacje zawodowe

W celu zakwalifikowania lekarza do odbycia szkolenia specjalizacyjnego **przeprowadza się postępowanie kwalifikacyjne**, które obejmuje ocenę formalną wniosku o rozpoczęcie szkolenia specjalizacyjnego oraz postępowanie konkursowe.

Postępowanie kwalifikacyjne **przeprowadzają**, dwa razy w roku, odpowiednio: wojewoda, Minister Obrony Narodowej albo minister właściwy do spraw wewnętrznych, zwani dalej „organami prowadzącymi postępowanie kwalifikacyjne”.

Postępowanie **konkursowe** przeprowadza się, jeżeli liczba kandydatów do odbycia szkolenia specjalizacyjnego jest większa niż liczba miejsc szkoleniowych.

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz może odbywać w tym samym okresie **tylko jedno szkolenie specjalizacyjne.**

Lekarz odbywa szkolenie specjalizacyjne **na podstawie programu specjalizacji** ustalonego dla danej dziedziny medycyny, z uwzględnieniem odpowiedniego modułu

Minister właściwy do spraw zdrowia określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) **wykaz modułów podstawowych** właściwych dla danego szkolenia specjalizacyjnego i wykaz specjalizacji posiadających wspólny moduł podstawowy,
- 2) **wykaz modułów jednolitych** właściwych dla danego szkolenia specjalizacyjnego

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz odbywa szkolenie specjalizacyjne przez cały okres jego trwania **w wymiarze czasu równemu** czasowi pracy lekarza zatrudnionego w podmiocie leczniczym, oraz pełni dyżury lub pracuje w systemie zmianowym lub równoważnym w maksymalnym czasie pracy dopuszczonym przepisami o działalności leczniczej.

Lekarzowi **pełniącemu dyżur medyczny** w ramach realizacji programu specjalizacji przysługuje wynagrodzenie na podstawie umowy o pełnienie dyżurów, zawartej z podmiotem prowadzącym szkolenie **specjalizacyjne lub staż kierunkowy**.

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz nie może realizować lub kontynuować szkolenia specjalizacyjnego w przypadku:

- 1) zawieszenia prawa wykonywania zawodu lekarza albo zakazu wykonywania zawodu lekarza;
- 2) ograniczenia lekarza w wykonywaniu określonych czynności medycznych, objętych programem specjalizacji;
- 3) niepodjęcia przez lekarza szkolenia specjalizacyjnego w okresie 3 miesięcy od dnia wskazanego jako dzień rozpoczęcia tego szkolenia na skierowaniu wystawionym przez organ kierujący do odbycia szkolenia, z przyczyn leżących po stronie lekarza;
- 4) zaprzestania przez lekarza odbywania szkolenia specjalizacyjnego;

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz nie może realizować lub kontynuować szkolenia specjalizacyjnego w przypadku:

- 5) przerwania lekarzowi szkolenia specjalizacyjnego na wniosek kierownika specjalizacji po uzyskaniu opinii właściwego konsultanta wojewódzkiego w danej dziedzinie medycyny lub konsultanta krajowego w danej dziedzinie medycyny lub dziedzinach medycyny związanych z realizacją zadań państwa związanych wyłącznie z obronnością kraju w czasie wojny i pokoju oraz właściwej okręgowej izby lekarskiej;
- 6) upływu okresu, w którym był obowiązany ukończyć szkolenie specjalizacyjne.

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz odbywający szkolenie specjalizacyjne, po zaliczeniu modułu podstawowego, **może zmienić dziedzinę medycyny**, w której chce kontynuować szkolenie specjalizacyjne, pod warunkiem zakwalifikowania się do jej odbywania w ramach postępowania kwalifikacyjnego,

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz **może składać dokumenty do PES** do właściwego wojewody po uzyskaniu potwierdzenia realizacji programu specjalizacji przez kierownika specjalizacji.

CEM organizuje PES dwa razy do roku w miejscach ustalonych przez dyrektora CEM.

PES dla każdej specjalności jest składany w formie egzaminu testowego i egzaminu ustnego, w kolejności ustalonej przez dyrektora CEM, obejmujących zakres odbytego szkolenia specjalizacyjnego, ze **szczególnym** uwzględnieniem procedur diagnostycznych i leczniczych, z wyłączeniem wykonywania inwazyjnych zabiegów i procedur medycznych.

Kwalifikacje zawodowe

Lekarz **uzyskuje wynik negatywny PES**, jeżeli uzyska taki wynik chociażby z jednej części PES.

W takim przypadku lekarz może złożyć do dyrektora CEM zgłoszenie do kolejnego PES. Uzyskany wynik pozytywny z części PES jest uznawany w kolejnych 6 sesjach egzaminacyjnych.

Kwalifikacje zawodowe

1. Lekarz może uzyskać **świadcstwo** potwierdzające posiadanie umiejętności z **zakresu węższych dziedzin medycyny** lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych, zwane dalej "świadcstwem".
2. Lekarz uzyskuje świadectwo po odbyciu szkolenia i zdaniu egzaminu państwowego po jego zakończeniu.
3. Szkolenie może prowadzić **podmiot wpisany na listę podmiotów uprawnionych do szkolenia** w zakresie uzyskiwania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych, zwaną dalej "listą", prowadzoną przez ministra właściwego do spraw zdrowia.

Kwalifikacje zawodowe

1. Lekarz ***ma prawo i obowiązek*** doskonalenia zawodowego, w szczególności w różnych formach kształcenia podyplomowego.
2. Minister właściwy do spraw zdrowia po zasięgnięciu opinii Naczelnej Rady Lekarskiej określi, w drodze rozporządzenia, sposób dopełnienia obowiązku, o którym mowa w ust. 1.

Kwalifikacje zawodowe

Kształcenie podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów mogą prowadzić:

- 1) podmioty **uprawnione do prowadzenia szkolenia specjalizacyjnego** lub szkolenia w zakresie uzyskiwania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonych świadczeń zdrowotnych;
- 2) inne podmioty niż wymienione w pkt 1 **uprawnione do kształcenia podyplomowego** na podstawie odrębnych przepisów, w szczególności: medyczne szkoły wyższe, szkoły prowadzące działalność dydaktyczną i badawczą w dziedzinie nauk medycznych, medyczne jednostki badawczo-rozwojowe;
- 3) **inne podmioty** niż wymienione w pkt 1 i 2 po uzyskaniu wpisu w rejestrze podmiotów prowadzących kształcenie podyplomowe lekarzy i lekarzy dentystów, zwane dalej „organizatorami kształcenia”.

Kwalifikacje zawodowe

- 1. *Organem prowadzącym rejestr*** jest okręgowa rada lekarska właściwa dla siedziby organizatora prowadzenia kształcenia, a w przypadku okręgowej izby lekarskiej będącej organizatorem kształcenia Naczelna Rada Lekarska.
- 2. Organizator kształcenia** obowiązany jest przekazać informację, również okręgowej radzie lekarskiej właściwej dla miejsca prowadzenia kształcenia, jeśli zamierza prowadzić kształcenie na terenie nieobjętym działaniem organu prowadzącego rejestr.
- 3. Rejestr może być prowadzony w systemie informatycznym.**

Kwalifikacje zawodowe

Lekarzowi przysługuje

**prawo używania tytułu i stopnia naukowego oraz tytułu
specjalisty**

w brzmieniu określonym przez odrębne przepisy.

EKSPERYMENT MEDYCZNY

2015-03-22

Eksperyment medyczny

Eksperyment medyczny przeprowadzany na ludziach może być eksperymentem

- leczniczym
- badawczym.

Eksperyment medyczny

Eksperymentem leczniczym

Jest wprowadzenie przez lekarza nowych lub tylko częściowo wypróbowanych metod diagnostycznych, leczniczych lub profilaktycznych w celu osiągnięcia bezpośredniej korzyści dla zdrowia osoby leczonej.

Może on być przeprowadzony, jeżeli dotychczas stosowane metody medyczne nie są skuteczne lub jeżeli ich skuteczność nie jest wystarczająca.

Eksperyment medyczny

Eksperyment badawczy

Ma na celu przede wszystkim rozszerzenie wiedzy medycznej. Może być on przeprowadzany zarówno na osobach chorych, jak i zdrowych.

Przeprowadzenie eksperymentu badawczego jest dopuszczalne wówczas, gdy uczestnictwo w nim nie jest związane z ryzykiem albo też ryzyko jest niewielkie i nie pozostaje w dysproporcji do możliwych pozytywnych rezultatów takiego eksperymentu.

Eksperyment medyczny

Eksperymentem medycznym

kieruje lekarz

posiadający odpowiednio wysokie kwalifikacje.

Eksperyment medyczny

1. Osoba, która ma być poddana eksperymentowi medycznemu, jest **uprzednio informowana o celach, sposobach i warunkach przeprowadzenia eksperymentu**, spodziewanych korzyściach leczniczych lub poznawczych, ryzyku oraz o możliwości odstąpienia od udziału w eksperymencie w każdym jego stadium.
2. W przypadku gdyby **natychmiastowe przerwanie** eksperymentu mogło spowodować niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia jego uczestnika, lekarz obowiązany jest go o tym **poinformować**.

Eksperyment medyczny

Przeprowadzenie eksperymentu medycznego **wymaga pisemnej zgody** osoby badanej mającej w nim uczestniczyć.

W przypadku niemożności wyrażenia pisemnej zgody, za równoważne uważa się **wyrażenie zgody ustnie** złożone w obecności dwóch świadków. Zgoda tak złożona powinna być odnotowana w dokumentacji lekarskiej.

Eksperyment medyczny

Udział małoletniego w eksperymencie medycznym jest dopuszczalny tylko za pisemną zgodą jego **przedstawiciela ustawowego**.

Jeżeli małoletni ukończył 16 lat lub nie ukończył 16 lat i jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie swego uczestnictwa w eksperymencie, konieczna jest **także jego pisemna zgoda**.

Eksperyment medyczny

Udział małoletniego w eksperymencie badawczym jest dopuszczalny, **jeżeli spodziewane korzyści** mają bezpośrednie znaczenie dla zdrowia małoletniego, a ryzyko jest niewielkie i nie pozostaje w dysproporcji do możliwych pozytywnych rezultatów.

Eksperyment badawczy z udziałem małoletniego **nie jest dopuszczalny**, gdy istnieje możliwość przeprowadzenia takiego eksperymentu o porównywalnej efektywności z udziałem osoby posiadającej pełną zdolność do czynności prawnych.

Eksperyment medyczny

W przypadku **osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej** zgodę na udział tej osoby w eksperymencie leczniczym wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie swojego uczestnictwa w eksperymencie leczniczym, konieczne jest ponadto uzyskanie pisemnej zgody tej osoby.

W przypadku osoby, która ma pełną zdolność do czynności prawnych, lecz **nie jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinii** w sprawie swego uczestnictwa w eksperymencie, zgodę na udział tej osoby w eksperymencie leczniczym wyraża sąd opiekuńczy właściwy ze względu na siedzibę podmiotu przeprowadzającego eksperyment.

Eksperyment medyczny

1. Udział w eksperymencie leczniczym **kobiet ciężarnych** wymaga szczególnie wnikliwej oceny związanego z tym ryzyka dla matki i dziecka poczętego.
2. **Kobiety ciężarne i karmiące mogą** uczestniczyć wyłącznie w eksperymentach badawczych pozbawionych ryzyka lub związanych z niewielkim ryzykiem.
- !!!!!! 3. **Dzieci poczęte, osoby ubezwłasnowolnione, żołnierze służby zasadniczej oraz osoby pozbawione wolności nie mogą** uczestniczyć w eksperymentach badawczych.

Eksperyment medyczny

1. Osoba lub inny podmiot uprawniony do udzielenia zgody na eksperyment medyczny **może ją cofnąć w każdym stadium eksperymentu**. Lekarz powinien wówczas eksperyment przerwać.
2. Lekarz prowadzący eksperyment leczniczy **ma obowiązek przerwać go**, jeżeli w czasie jego trwania wystąpi zagrożenie zdrowia chorego przewyższające spodziewane korzyści dla chorego.
3. Lekarz prowadzący eksperyment badawczy **ma obowiązek przerwać go**, jeżeli w czasie jego trwania nastąpi nieprzewidziane zagrożenie zdrowia lub życia osoby w nim uczestniczącej.

Eksperyment medyczny

1. Eksperyment medyczny może być przeprowadzony wyłącznie **po wyrażeniu pozytywnej opinii** o projekcie przez **niezależną komisję bioetyczną**. Do składu komisji powołuje się osoby posiadające wysoki autorytet moralny i wysokie kwalifikacje specjalistyczne.
2. Komisja bioetyczna wyraża opinię o projekcie eksperymentu medycznego, **w drodze uchwały**, przy uwzględnieniu kryteriów etycznych oraz celowości i wykonalności projektu.
3. Komisje bioetyczne i Odwoławcza Komisja Bioetyczna **wydają także opinie dotyczące badań klinicznych**, jeżeli inne ustawy tak stanowią, w zakresie określonym w tych ustawach.

Eksperyment medyczny

Komisje **bioetyczne** powołują:

- 1) okręgowa rada lekarska na obszarze swojego działania, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w pkt 2 i 3;
- 2) rektor wyższej uczelni medycznej lub wyższej uczelni z wydziałem medycznym;
- 3) dyrektor medycznej jednostki badawczo-rozwojowej.
4. W skład komisji bioetycznych, o których mowa w ust. 3 pkt 2 i 3, wchodzi również przedstawiciel właściwej okręgowej rady lekarskiej.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Art. 30. Lekarz **ma obowiązek udzielać pomocy lekarskiej w każdym przypadku**, gdy zwłoka w jej udzieleniu mogłaby spowodować niebezpieczeństwo utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia, oraz w innych przypadkach niecierpiących zwłoki.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz ma obowiązek udzielać pacjentowi lub jego ustawowemu przedstawicielowi **przystępnej informacji** o jego stanie zdrowia, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych, leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
2. Lekarz może udzielać informacji, o której mowa w ust.1, innym osobom **tylko za zgodą pacjenta**.
3. Na żądanie pacjenta lekarz **nie ma obowiązku udzielać pacjentowi informacji**, o której mowa w ust. 1.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. W sytuacjach wyjątkowych, **jeżeli rokowanie jest niepomyślne dla pacjenta**, lekarz może ograniczyć informację o stanie zdrowia i o rokowaniu, jeżeli według oceny lekarza **przemawia za tym dobro pacjenta**. W takich przypadkach lekarz informuje przedstawiciela ustawowego pacjenta lub osobę upoważnioną przez pacjenta. Na żądanie pacjenta lekarz ma jednak obowiązek udzielić mu żądanej informacji.
2. Obowiązek lekarza, określony w ust. 1, **dotyczy także pacjentów, którzy ukończyli 16 lat.**

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Jeżeli pacjent **nie ukończył 16 lat lub jest nieprzytomny** bądź niezdolny do zrozumienia znaczenia informacji, lekarz udziela informacji przedstawicielowi ustawowemu, a w razie jego braku lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe - opiekunowi faktycznemu pacjenta.
2. **Pacjentowi, który nie ukończył 16 lat**, lekarz udziela informacji w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego i wysłuchuje jego zdania.
3. Ilekroć w przepisach ustawy jest mowa o **opiekunie faktycznym**, należy przez to rozumieć osobę wykonującą, bez obowiązku ustawowego, stałą pieczę nad pacjentem, który ze względu na wiek, stan zdrowia albo swój stan psychiczny pieczy takiej wymaga.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz może przeprowadzić badanie lub udzielić innych świadczeń zdrowotnych, z zastrzeżeniem wyjątków przewidzianych w ustawie, **po wyrażeniu zgody** przez pacjenta.
2. Jeżeli pacjent jest małoletni lub niezdolny do świadomego wyrażenia zgody, **wymagana jest zgoda jego przedstawiciela ustawowego**, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela ustawowego lub porozumienie się z nim jest niemożliwe - zgoda **sądu opiekuńczego**.
3. Jeżeli zachodzi potrzeba przeprowadzenia badania osoby, o której mowa w ust. 2, zgodę na przeprowadzenie badania **może wyrazić także opiekun faktyczny**.
4. W przypadku osoby **całkowicie ubezwłasnowolnionej** zgodę wyraża przedstawiciel ustawowy tej osoby. Jeżeli osoba taka jest w stanie z rozeznaniem wypowiedzieć opinię w sprawie badania, konieczne jest ponadto uzyskanie zgody tej osoby.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Jeżeli pacjent **ukończył 16 lat**, wymagana jest także **jego zgoda**.
2. Jeżeli jednak małoletni, który ukończył 16 lat, osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznanieniem, **sprzeciwia się czynnościom** medycznym, poza zgodą jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego albo w przypadku niewyrażenia przez nich zgody **wymagana jest zgoda sądu opiekuńczego**.
3. Jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, **zgoda osób wymienionych może być wyrażona ustnie albo nawet poprzez takie ich zachowanie**, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom medycznym.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Jeżeli pacjent nie ma przedstawiciela ustawowego ani opiekuna faktycznego albo porozumienie się z tymi osobami jest niemożliwe, lekarz po przeprowadzeniu badania może przystąpić do udzielania dalszych świadczeń zdrowotnych **dopiero po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego**, chyba że co innego wynika z przepisów ustawy.

2. **Sądem opiekuńczym** właściwym miejscowo dla udzielania zgody na wykonywanie czynności medycznych jest sąd, **w którego okręgu czynności** te mają być wykonane.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Badanie lub udzielenie pacjentowi innego świadczenia zdrowotnego **bez jego zgody jest dopuszczalne**, jeżeli wymaga on niezwłocznej pomocy lekarskiej, a ze względu na stan zdrowia lub wiek nie może wyrazić zgody i nie ma możliwości porozumienia się z jego przedstawicielem ustawowym lub opiekunem faktycznym.
2. Decyzję o podjęciu czynności medycznych w okolicznościach, o których mowa w ust. 1, lekarz powinien w miarę możliwości **skonsultować z innym lekarzem**.
3. Okoliczności, o których mowa w ust. 1 i 2, lekarz **odnotowuje w dokumentacji medycznej pacjenta**.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz może wykonać zabieg operacyjny albo zastosować metodę leczenia lub diagnostyki **stwarzającą podwyższone ryzyko** dla pacjenta, po uzyskaniu jego **pisemnej zgody**.
2. Przed wyrażeniem zgody przez pacjenta w sytuacji, o której mowa w ust. 1, lekarz **ma obowiązek udzielenia mu informacji**.
3. Lekarz może wykonać zabieg lub zastosować metodę, o której mowa w ust. 1, wobec pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego bądź niezdolnego do świadomego wyrażenia pisemnej zgody, **po uzyskaniu zgody jego przedstawiciela ustawowego**, a gdy pacjent nie ma przedstawiciela lub gdy porozumienie się z nim jest niemożliwe - po uzyskaniu **zgody sądu opiekuńczego**.
4. Jeżeli pacjent **ukończył 16 lat**, wymagana jest także jego **pisemna zgoda**.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

- **Jeżeli przedstawiciel ustawowy** pacjenta małoletniego, ubezwłasnowolnionego bądź niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody **nie zgadza się** na wykonanie przez lekarza czynności wymienionych w ust. 1, a niezbędnych dla usunięcia niebezpieczeństwa utraty przez pacjenta życia lub ciężkiego uszkodzenia ciała bądź ciężkiego rozstroju zdrowia, lekarz może wykonać takie czynności **po uzyskaniu zgody sądu opiekuńczego**.
- Lekarz może wykonać czynności, o których mowa w ust. 1, **bez zgody przedstawiciela ustawowego** pacjenta bądź zgody właściwego sądu opiekuńczego, **gdy zwłoka** spowodowana postępowaniem w sprawie uzyskania zgody **groziłaby pacjentowi niebezpieczeństwem utraty życia, ciężkiego uszkodzenia ciała lub ciężkiego rozstroju zdrowia**. W takim przypadku lekarz ma obowiązek, o ile jest to możliwe, zasięgnąć **opinii drugiego lekarza**, w miarę możliwości tej samej specjalności. O wykonywanych czynnościach lekarz niezwłocznie zawiadamia przedstawiciela ustawowego, opiekuna faktycznego lub sąd opiekuńczy.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Jeżeli w trakcie wykonywania zabiegu operacyjnego albo stosowania metody leczniczej lub diagnostycznej **wystąpią okoliczności, których nieuwzględnienie groziłoby pacjentowi niebezpieczeństwem utraty życia**, ciężkim uszkodzeniem ciała lub ciężkim rozstrojem zdrowia, a nie ma możliwości niezwłocznie uzyskać zgody pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego, lekarz ma prawo, bez uzyskania tej zgody, zmienić zakres zabiegu bądź metody leczenia lub diagnostyki w sposób umożliwiający uwzględnienie tych okoliczności. W takim przypadku lekarz ma obowiązek, **o ile jest to możliwe, zasięgnąć opinii drugiego lekarza**, w miarę możliwości tej samej specjalności.
2. O okolicznościach, o których mowa w ust. 1, lekarz **dokонуje odpowiedniej adnotacji w dokumentacji medycznej** oraz informuje pacjenta, przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego albo sąd opiekuńczy.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz podczas udzielania świadczeń zdrowotnych ma obowiązek **poszanowania intymności i godności** osobistej pacjenta.
2. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych **może uczestniczyć tylko niezbędny, ze względu na rodzaj świadczenia, personel medyczny**. Uczestnictwo innych osób wymaga zgody pacjenta i lekarza.
3. Lekarz **ma obowiązek dbać**, aby inny personel medyczny przestrzegał w postępowaniu z pacjentem zasady określonej w ust. 1.
4. Przepis ust. 2 **nie dotyczy klinik i szpitali akademii medycznych, medycznych** jednostek badawczo-rozwojowych i innych jednostek uprawnionych do kształcenia studentów nauk medycznych, lekarzy oraz innego personelu medycznego w zakresie niezbędnym do celów dydaktycznych. W przypadku demonstracji o charakterze wyłącznie dydaktycznym konieczne jest uzyskanie zgody pacjenta.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

W razie wątpliwości diagnostycznych lub terapeutycznych lekarz z własnej inicjatywy bądź na wniosek pacjenta lub jego przedstawiciela ustawowego, jeżeli uzna to za uzasadnione w świetle wymagań wiedzy medycznej, **powinien zasięgnąć opinii właściwego lekarza specjalisty lub zorganizować konsylium lekarskie.**

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz **może nie podjąć lub odstąpić od leczenia** pacjenta, o ile nie zachodzi przypadek, o którym mowa w art. 30, z zastrzeżeniem ust. 3.
2. W przypadku odstąpienia od leczenia, **lekarz ma obowiązek dostatecznie wcześniej uprzedzić o tym pacjenta** lub jego przedstawiciela ustawowego bądź opiekuna faktycznego i **wskazać realne możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w zakładzie opieki zdrowotnej.**
3. Jeżeli lekarz wykonuje swój zawód **na podstawie stosunku pracy lub w ramach służby**, może nie podjąć lub odstąpić od leczenia, jeżeli istnieją poważne ku temu powody, po **uzyskaniu zgody swojego przełożonego.**
4. W przypadku odstąpienia od leczenia lekarz *ma obowiązek uzasadnić i odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej.*

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz **może powstrzymać się od wykonania świadczeń zdrowotnych niezgodnych z jego sumieniem**, z zastrzeżeniem art. 30, z tym że **ma obowiązek wskazać realne** możliwości uzyskania tego świadczenia u innego lekarza lub w podmiocie leczniczym oraz uzasadnić i odnotować ten fakt w dokumentacji medycznej. Lekarz wykonujący swój zawód na podstawie stosunku pracy lub w ramach służby ma ponadto obowiązek uprzedniego powiadomienia na piśmie przełożonego.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz ma obowiązek **zachowania w tajemnicy** informacji związanych z pacjentem, a uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Przepisu o zachowaniu tajemnicy nie stosuje się, gdy:

- tak stanowią ustawy,
- badanie lekarskie zostało przeprowadzone **na żądanie uprawnionych**, na podstawie odrębnych ustaw, organów i instytucji; wówczas lekarz jest obowiązany poinformować o stanie zdrowia pacjenta wyłącznie te organy i instytucje,
- zachowanie tajemnicy może stanowić **niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia** pacjenta lub innych osób,
- pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy **wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy**, po uprzednim poinformowaniu o niekorzystnych dla pacjenta skutkach jej ujawnienia,

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Przepisu o zachowaniu tajemnicy nie stosuje się, gdy:

- pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy **wyraża zgodę** na ujawnienie tajemnicy, po uprzednim poinformowaniu o niekorzystnych dla pacjenta skutkach jej ujawnienia;
- zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie **lekarzowi sądowemu**;
- zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych **innemu lekarzowi lub uprawnionym osobom uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń**.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. Lekarz ma obowiązek prowadzenia indywidualnej dokumentacji medycznej pacjenta.
2. Sposób prowadzenia i udostępniania dokumentacji medycznej przez lekarza określają przepisy ustawy z dnia 6 listopada 2008r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz orzeka o stanie zdrowia określonej osoby po uprzednim, osobistym jej zbadaniu, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach.

Lekarz może stwierdzić zgon na podstawie osobiście wykonanych badań i ustaleń, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach.

W uzasadnionych przypadkach lekarz, z wyłączeniem lekarza dentysty, może uzależnić wystawienie karty zgonu od przeprowadzenia sekcji zwłok.

Lekarz, z wyłączeniem lekarza dentysty, może wystawić kartę zgonu na podstawie dokumentacji badania pośmiertnego, przeprowadzonego przez innego lekarza lub inną uprawnioną osobę.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarzowi, który wykonuje czynności w ramach świadczeń pomocy doraźnej lub w przypadku, o którym mowa w art. 30, przysługuje ochrona prawna należąca

funkcjonariuszowi publicznemu.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz może **ordynować produkty lecznicze**, które są dopuszczone do obrotu w Rzeczypospolitej Polskiej na zasadach określonych w odrębnych przepisach, oraz wyroby medyczne, wyposażenie wyrobów medycznych, wyroby medyczne do diagnostyki in vitro, wyposażenie wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro oraz aktywne wyroby medyczne do implantacji.

Lekarz może również wystawiać recepty na leki osobom, o których mowa w art. 43–46 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, na zasadach określonych w tej ustawie.

W uzasadnionych przypadkach lekarz może ordynować produkty lecznicze dopuszczone do obrotu w innych krajach, z jednoczesnym szczegółowym uzasadnieniem w dokumentacji medycznej.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz jest obowiązany zgłosić podmiotowi odpowiedzialnemu za wprowadzenie produktu leczniczego na rynek i Prezesowi Urzędu Rejestracji Produktów Leczniczych, Wyrobów Medycznych i Produktów Biobójczych, działanie niepożądane produktu leczniczego.

Zgłoszenia, o którym mowa w ust. 1, lekarz dokonuje na formularzu zgłoszenia działania niepożądanego produktu leczniczego składanym pisemnie w postaci papierowej lub elektronicznej.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz nie może sprzedawać produktów leczniczych, wyrobów medycznych, wyposażenia wyrobów medycznych, wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro, wyposażenia wyrobów medycznych do diagnostyki in vitro, aktywnych wyrobów medycznych do implantacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych, oraz środków pomocniczych.

Przepisu ust. 1 **nie stosuje się, jeżeli lekarz doraźnie dostarczy pacjentowi produkt leczniczy**, wyrób medyczny, wyposażenie wyrobu medycznego, wyrób medyczny do diagnostyki in vitro, wyposażenie wyrobu medycznego do diagnostyki in vitro lub aktywny wyrób medyczny do implantacji, w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 maja 2010 r. o wyrobach medycznych, w związku z udzieleniem pomocy w nagłym przypadku.

2015-03-22

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz wykonujący zawód **może być powołany przez uprawniony organ** do udzielania pomocy lekarskiej w celu zwalczania skutków katastrof, epidemii i klęsk żywiołowych na czas ich trwania.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz wykonujący zawód na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:

- 1) w zakładzie opieki zdrowotnej,
- 2) w ramach indywidualnej praktyki lekarskiej, indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej lub grupowej praktyki lekarskiej

Podlega obowiązkowi ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu czynności zawodowych.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz wykonujący zawód **ma obowiązek uczestniczenia w pracach komisji lekarskich**, określających zdolność osób podlegających kwalifikacji wojskowej do czynnej służby wojskowej, na zasadach określonych w odrębnych przepisach.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Okręgowa izba lekarska jest uprawniona **do wizytacji** w celu oceny wykonywania zawodu przez lekarzy wykonujących zawód w ramach praktyki zawodowej wpisanej do rejestru podmiotów wykonujących działalność leczniczą w rozumieniu przepisów o działalności leczniczej.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz wykonujący indywidualną praktykę lekarską, indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską, indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską w miejscu wezwania **może zatrudniać osoby niebędące lekarzami do wykonywania czynności pomocniczych (współpracy).**

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz, lekarz dentysta wykonujący indywidualną praktykę lekarską lub indywidualną specjalistyczną praktykę lekarską lub grupową praktykę lekarską lub grupową specjalistyczną praktykę lekarską, **prowadzący odpowiednio staż podyplomowy, szkolenie specjalizacyjne lub szkolenia w celu uzyskania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonego świadczenia zdrowotnego, może zatrudniać lekarza, lekarza dentystę** w celu odbywania przez niego stażu podyplomowego, szkolenia specjalizacyjnego lub szkolenia w celu uzyskania umiejętności z zakresu węższych dziedzin medycyny lub udzielania określonego świadczenia zdrowotnego.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

Lekarz, lekarz dentysta, jest obowiązany do **poinformowania organu** prowadzącego rejestr o zatrudnieniu lekarza, lekarza dentysty.

Przepisów o zatrudnieniu nie stosuje się do indywidualnej praktyki lekarskiej i indywidualnej specjalistycznej praktyki lekarskiej wykonywanej wyłącznie w miejscu wezwania lub wyłącznie w przedsiębiorstwie podmiotu leczniczego.

Zasady wykonywania zawodu lekarza

1. **Kto bez uprawnień** udziela świadczeń zdrowotnych polegających na rozpoznawaniu chorób oraz ich leczeniu, **podlega karze grzywny.**
2. Jeżeli sprawca czynu określonego w ust. 1 **działa w celu osiągnięcia korzyści majątkowej** albo wprowadza w błąd co do posiadania takiego uprawnienia, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.
3. Postępowanie w sprawach, o których mowa w ust. 1, toczy się według przepisów Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia.

Lekarz a prawa pacjenta

KARTA PRAW PACJENTA

Podstawowe unormowania prawne

wynikające z ustawy zasadniczej – **Konstytucji** z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483)

określone w ustawach:

z dnia 30 sierpnia 1991 r. o **zakładach opieki zdrowotnej** (Dz. U. Nr 91, poz. 408, z 1992 r. Nr 62, poz. 315, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1995 r. Nr 138, poz. 682, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, z 1997 r. Nr 104, poz. 661, Nr 121, poz. 769 i Nr 158, poz. 1041 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 756),

z dnia 19 sierpnia 1994 r. o **ochronie zdrowia psychicznego** (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z 1997 r. Nr 88, poz. 554 i Nr 113, poz. 731,

z dnia 26 października 1995 r. o **pobieraniu i przeszczepianiu komórek, tkanek i narządów** (Dz. U. Nr 138, poz. 682),

z dnia 5 lipca 1996 r. o **zawodach pielęgniarstwa i położniczym** (Dz. U. Nr 91, poz. 410 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668),

z dnia 5 grudnia 1996 r. o **zawodzie lekarza** (Dz. U. Nr 28, poz. 28 i Nr 88, poz. 554 oraz z 1998 r. Nr 106, poz. 668).

z dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta (Dz. U. z dnia 31 marca 2009 r.)

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

Lekarz powinien życzliwie i kulturalnie **traktować pacjentów**, szanując ich godność osobistą, prawo do intymności i prywatności.

Relacje między pacjentem, a lekarzem powinny opierać się na ich wzajemnym zaufaniu; dlatego pacjent powinien mieć prawo do wyboru lekarza.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

Obowiązkiem lekarza jest respektowanie prawa pacjenta do świadomego udziału w podejmowaniu decyzji dotyczących jego zdrowia.

Informacja udzielona pacjentowi powinna być sformułowana w sposób dla niego zrozumiały.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

Lekarz **nie może wykorzystywać swego wpływu** na pacjenta w innym celu niż leczniczy.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

- Postępowanie diagnostyczne, lecznicze i zapobiegawcze **wymaga zgody pacjenta**. Jeżeli pacjent nie jest zdolny do świadomego wyrażenia zgody, powinien ją wyrazić jego przedstawiciel ustawowy lub osoba faktycznie opiekująca się pacjentem.
- W przypadku **osoby niepełnoletniej**, lekarz powinien starać się uzyskać także jej zgodę, o ile jest ona zdolna do świadomego wyrażenia tej zgody.
- Wszczęcie postępowania diagnostycznego, leczniczego i zapobiegawczego **bez zgody** pacjenta może być dopuszczone tylko wyjątkowo w szczególnych przypadkach zagrożenia życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób.
- **Badanie bez wymaganej zgody** pacjenta lekarz może przeprowadzić również **na zlecenie organu** lub instytucji upoważnionej do tego z mocy prawa, o ile nie stwarza ono nadmiernego ryzyka zdrowotnego dla pacjenta.

2015-03-22

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

- W **razie nie uzyskania** zgody na proponowane postępowanie, lekarz powinien nadal, w miarę możliwości, otaczać pacjenta opieką lekarską.
- Lekarz **może nie informować** pacjenta o stanie jego zdrowia bądź o leczeniu, jeśli pacjent wyraża takie życzenie. Informowanie rodziny lub innych osób powinno być uzgodnione z chorym.
- W **przypadku chorego nieprzytomnego** lekarz może udzielić dla dobra chorego, niezbędnych informacji osobie, co do której jest przekonany, że działa ona w interesie chorego.
- W przypadku **pacjenta niepełnoletniego** lekarz ma obowiązek informowania jego przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

- W razie **niepomyślnej dla chorego prognozy**, lekarz powinien poinformować o niej chorego **z taktem i ostrożnością**.
- Wiadomość o **rozpoznaniu i złym rokowaniu** może nie zostać choremu przekazana **tylko w przypadku**, jeśli lekarz jest głęboko przekonany, iż jej ujawnienie spowoduje bardzo poważne cierpienie chorego lub inne niekorzystne dla zdrowia następstwa; jednak na wyraźne żądanie pacjenta lekarz powinien udzielić pełnej informacji.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

- Lekarz leczący **nie może sprzeciwiać się**, by chory zasięgał opinii o stanie swego zdrowia i postępowaniu lekarskim u innego lekarza. Na życzenie pacjenta powinien ułatwić mu taką konsultację.
- Chory w trakcie leczenia **ma prawo do korzystania z opieki rodziny lub przyjaciół a także do kontaktów z duchownym..** Lekarz powinien odnosić się ze zrozumieniem do osób bliskich choremu wyrażających wobec lekarza obawy o zdrowie i życie chorego.
- Lekarz podejmujący się opieki nad chorym powinien **starać się zapewnić mu ciągłość leczenia**, a w razie potrzeby także pomoc innych lekarzy.

Poszanowanie praw pacjenta

Kodeks etyki lekarskiej

- W przypadku **popęłnienia przez lekarza poważnej pomyłki lub wystąpienia nieprzewidzianych powikłań** w trakcie leczenia, lekarz powinien poinformować o tym chorego oraz **podjąć działania dla naprawy ich następstw.**
- W przypadkach wymagających **szczególnych form diagnostyki, terapii lub działań zapobiegawczych, które nie mogą być zastosowane równocześnie u wszystkich potrzebujących** lekarz ustalający kolejność pacjentów powinien opierać się **na kryteriach medycznych.**

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Ustawa określa:

- 1) prawa pacjenta;
- 2) zasady udostępniania dokumentacji medycznej;
- 3) obowiązki podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych związane z prawami pacjenta;
- 4) tryb powoływania, odwoływania i kompetencje Rzecznika Praw Pacjenta;
- 5) postępowanie w sprawach praktyk naruszających zbiorowe prawa pacjentów.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Przestrzeganie praw pacjenta określonych w ustawie jest **obowiązkiem**

- organów władzy publicznej właściwych w zakresie ochrony zdrowia,
- Narodowego Funduszu Zdrowia,
- podmiotów udzielających świadczeń zdrowotnych,
- osób wykonujących zawód medyczny
- oraz innych osób uczestniczących w udzielaniu świadczeń zdrowotnych.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) **opiekun faktyczny** – osobę sprawującą, bez obowiązku ustawowego, stałą opiekę nad pacjentem, który ze względu na wiek, stan zdrowia albo stan psychiczny opieki takiej wymaga;
- 2) **osoba bliska** – małżonka, krewnego lub powinowatego do drugiego stopnia w linii prostej, przedstawiciela ustawowego, osobę pozostającą we wspólnym pożyciu lub osobę wskazaną przez pacjenta;
- 3) **osoba wykonująca zawód medyczny** – osobę wykonującą zawód medyczny w rozumieniu art. 18d ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. z 2007 r. Nr 14, poz. 89, z późn. zm.);
- 4) **pacjent** – osobę zwracającą się o udzielenie świadczeń zdrowotnych lub korzystającą ze świadczeń zdrowotnych udzielanych przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych lub osobę wykonującą zawód medyczny;

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

1. W razie **zawinionego naruszenia praw pacjenta** sąd może przyznać poszkodowanemu odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.
2. W razie zawinionego naruszenia prawa pacjenta **do umierania w spokoju i godności** sąd może, na żądanie małżonka, krewnych lub powinowatych do drugiego stopnia w linii prostej lub przedstawiciela ustawowego, zasądzić odpowiednią sumę pieniężną na wskazany przez nich cel społeczny na podstawie art. 448 Kodeksu cywilnego.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Kierownik podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych lub upoważniony przez niego lekarz **może ograniczyć korzystanie z praw pacjenta** w przypadku wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjentów, a także ze względu na możliwości organizacyjne zakładu.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

1. Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych odpowiadających wymaganiom aktualnej wiedzy medycznej.
2. Pacjent ma prawo, w sytuacji ograniczonych możliwości udzielenia odpowiednich świadczeń zdrowotnych, do przejrzystej, obiektywnej, opartej na kryteriach medycznych, procedury ustalającej kolejność dostępu do tych świadczeń.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r. o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Pacjent ma prawo żądać, aby udzielający mu świadczeń zdrowotnych:

- 1) lekarz zasięgnął opinii innego lekarza lub zwołał konsylium lekarskie;
- 2) pielęgniarka (położna) zasięgnęła opinii innej pielęgniarki (położnej).
4. Lekarz może odmówić zwołania konsylium lekarskiego lub zasięgnięcia opinii innego lekarza, jeżeli uzna, że żądanie, o którym mowa w ust. 3, jest bezzasadne.
5. Żądanie, o którym mowa w ust. 3, oraz odmowę, o której mowa w ust. 4, odnotowuje się w dokumentacji medycznej.
6. Przepisy ust. 4 i 5 stosuje się do pielęgniarki (położnej) w zakresie zasięgania opinii innej pielęgniarki (położnej).

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

1. Pacjent ma prawo do natychmiastowego udzielenia świadczeń zdrowotnych ze względu **na zagrożenie zdrowia lub życia**.
2. **W przypadku porodu** pacjentka ma prawo do uzyskania świadczeń zdrowotnych związanych z porodem.
3. Pacjent ma prawo do świadczeń zdrowotnych udzielanych **z należytą starannością** przez podmioty udzielające świadczeń zdrowotnych w warunkach odpowiadających określonym w odrębnych przepisach wymaganiom fachowym i sanitarnym. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych osoby wykonujące zawód medyczny **kierują się zasadami etyki zawodowej** określonymi przez właściwe samorządy zawodów medycznych.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do informacji

1. Pacjent ma prawo do informacji o swoim stanie zdrowia.
2. Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do uzyskania od lekarza przystępnej informacji o stanie zdrowia pacjenta, rozpoznaniu, proponowanych oraz możliwych metodach diagnostycznych i leczniczych, dających się przewidzieć następstwach ich zastosowania albo zaniechania, wynikach leczenia oraz rokowaniu.
3. Pacjent lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do wyrażenia zgody na udzielenie informacji wymienionych w ust. 2 innym osobom.
4. Pacjent ma prawo żądać, aby lekarz nie udzielił mu informacji, o której mowa w ust. 2.

2015-03-22

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do informacji

5. Po uzyskaniu informacji, o których mowa w ust. 2, pacjent ma prawo przedstawić lekarzowi swoje zdanie w tym zakresie.
6. W przypadku określonym w art. 31 ust. 4 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty (Dz. U. z 2008 r. Nr 136, poz. 857), pacjent ma prawo żądać, aby lekarz udzielił mu informacji, o której mowa w ust. 2, w pełnym zakresie.
7. Pacjent małoletni, który nie ukończył 16 lat, ma prawo do uzyskania od lekarza informacji, o których mowa w ust. 2, w zakresie i formie potrzebnej do prawidłowego przebiegu procesu diagnostycznego lub terapeutycznego.
8. Pacjent, w tym małoletni, który ukończył 16 lat, lub jego ustawowy przedstawiciel mają prawo do uzyskania od pielęgniarki, położnej przystępnej informacji o jego pielęgnacji i zabiegach pielęgniarских.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
Prawo pacjenta do informacji

W przypadku, o którym mowa w art. 38 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, pacjent, jego przedstawiciel ustawowy lub opiekun faktyczny mają prawo do **dostatecznie wczesnej informacji o zamiarze odstąpienia** przez lekarza od leczenia pacjenta i wskazania przez tego lekarza możliwości uzyskania świadczenia zdrowotnego u innego lekarza lub podmiotu udzielającego świadczeń zdrowotnych.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
Prawo pacjenta do informacji

Pacjent ma **prawo do informacji o rodzaju i zakresie świadczeń** zdrowotnych udzielanych przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych, **w tym o profilaktycznych programach zdrowotnych** finansowanych ze środków publicznych, realizowanych przez ten podmiot.

W przypadku **pacjenta niemogącego się poruszać** informację, o której mowa w ust. 1, udostępnia się w sposób umożliwiający zapoznanie się z nią w pomieszczeniu, w którym pacjent przebywa.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
Prawo pacjenta do tajemnicy informacji z nim związanych

Pacjent ma prawo **do zachowania w tajemnicy** przez osoby wykonujące zawód medyczny, w tym udzielające mu świadczeń zdrowotnych, informacji z nim związanych, a **uzyskanych w związku z wykonywaniem zawodu medycznego**.

1. W celu realizacji prawa, o którym mowa w art. 13, osoby wykonujące zawód medyczny są obowiązane zachować w tajemnicy informacje związane z pacjentem, w szczególności ze stanem zdrowia pacjenta.

2. Przepisu ust. 1 **nie stosuje się**, w przypadku gdy:

- 1) tak stanowią przepisy odrębnych ustaw;
- 2) zachowanie tajemnicy może stanowić niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia pacjenta lub innych osób;
- 3) pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy wyraża zgodę na ujawnienie tajemnicy;
- 4) zachodzi potrzeba przekazania niezbędnych informacji o pacjencie **związanych z udzielaniem świadczeń zdrowotnych innym osobom wykonującym zawód medyczny, uczestniczącym w udzielaniu tych świadczeń.**

3. Osoby wykonujące zawód medyczny, udzielające świadczeń zdrowotnych, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w ust. 2 pkt 1 – 3, **są związane tajemnicą** również po śmierci pacjenta.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

Pacjent ma prawo **do wyrażenia zgody** na udzielenie określonych świadczeń zdrowotnych lub odmowy takiej zgody, **po uzyskaniu informacji**.

1. Pacjent, w tym małoletni, **który ukończył 16 lat**, ma prawo do wyrażenia zgody na przeprowadzenie badania lub udzielenie innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza.

2. **Przedstawiciel ustawowy** pacjenta małoletniego, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, **ma prawo do wyrażenia zgody**, o której mowa w ust. 1. W przypadku braku przedstawiciela ustawowego prawo to, w odniesieniu do badania, **może wykonać opiekun faktyczny**.

3. **Pacjent małoletni, który ukończył 16 lat**, osoba ubezwłasnowolniona albo pacjent chory psychicznie lub upośledzony umysłowo, lecz dysponujący dostatecznym rozeznanie, ma prawo do wyrażenia sprzeciwu co do udzielenia świadczenia zdrowotnego, **pomimo zgody przedstawiciela ustawowego lub opiekuna faktycznego**. W takim przypadku wymagane jest zezwolenie sądu opiekuńczego.

Zgoda oraz sprzeciw, o których mowa w ust. 1 – 3, **mogą być wyrażone ustnie albo poprzez takie zachowanie** osób wymienionych w tych przepisach, które w sposób niebudzący wątpliwości wskazuje na wolę poddania się proponowanym przez lekarza czynnościom albo brak takiej woli.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do wyrażenia zgody na udzielenie świadczeń zdrowotnych

1. W przypadku zabiegu operacyjnego albo zastosowania metody leczenia lub diagnostyki stwarzających **podwyższone ryzyko** dla pacjenta, zgodę, o której mowa w art. 17 ust. 1, **wyraża się w formie pisemnej**. Do wyrażania zgody oraz sprzeciwu stosuje się art. 17 ust. 2 i 3.
2. Przed wyrażeniem zgody w sposób określony w ust. 1 pacjent ma **prawo do uzyskania informacji**, o której mowa w art. 9 ust. 2.

Art. 19. Zasady przeprowadzenia badania lub udzielenia innych świadczeń zdrowotnych przez lekarza pomimo braku zgody albo wobec zgłoszenia sprzeciwu, o których mowa w art. 17 i 18, **określają przepisy art. 33 i art. 34 ust. 6 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty.**

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo do poszanowania intymności i godności pacjenta

Art. 20. 1. Pacjent ma prawo do **poszanowania intymności i godności**, w szczególności w czasie udzielania mu świadczeń zdrowotnych.

2. Prawo do poszanowania godności obejmuje także **prawo do umierania w spokoju i godności**. Pacjent znajdujący się w stanie terminalnym **ma prawo do świadczeń zdrowotnych zapewniających łagodzenie bólu i innych cierpień**.

Art. 21. 1. Przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych **może być obecna osoba bliska**.

2. Osoba wykonująca zawód medyczny udzielająca świadczeń zdrowotnych pacjentowi **może odmówić** obecności osoby bliskiej przy udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w przypadku istnienia prawdopodobieństwa wystąpienia zagrożenia epidemicznego lub ze względu na bezpieczeństwo zdrowotne pacjenta. Odmowę **odnotowuje się w dokumentacji medycznej**.

Osoby wykonujące zawód medyczny, **inne niż udzielające świadczeń zdrowotnych**, uczestniczą przy udzielaniu tych świadczeń tylko wtedy, gdy jest to niezbędne ze względu na rodzaj świadczenia. Uczestnictwo, a także obecność innych osób **wymaga zgody pacjenta**, a w przypadku pacjenta małoletniego, całkowicie ubezwłasnowolnionego lub niezdolnego do świadomego wyrażenia zgody, jego przedstawiciela ustawowego, i osoby wykonującej zawód medyczny, udzielającej świadczenia zdrowotnego.

2015-03-22

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
Prawo pacjenta do dokumentacji medycznej

Pacjent ma prawo do dostępu do dokumentacji medycznej dotyczącej jego stanu zdrowia oraz udzielonych mu świadczeń zdrowotnych

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

Art. 31. 1. Pacjent lub jego przedstawiciel ustawowy **mogą wnieść sprzeciw wobec opinii albo orzeczenia** określonych w art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 5 grudnia 1996 r. o zawodach lekarza i lekarza dentysty, **jeżeli opinia albo orzeczenie ma wpływ na prawa lub obowiązki pacjenta** wynikające z przepisów prawa.

2. Sprzeciw **wnosi się do Komisji Lekarskiej** działającej przy Rzeczniku Praw Pacjenta, za pośrednictwem Rzecznika Praw Pacjenta, w terminie 30 dni od dnia wydania opinii albo orzeczenia przez lekarza orzekającego o stanie zdrowia pacjenta.

3. Sprzeciw **wymaga uzasadnienia**, w tym wskazania przepisu prawa, z którego wynikają prawa lub obowiązki, o których mowa w ust. 1.

4. W przypadku niespełnienia wymagań określonych w ust. 3 sprzeciw jest zwracany osobie, która go wniosła.

2015-03-22

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do zgłoszenia sprzeciwu wobec opinii albo orzeczenia lekarza

Art. 31. 5. Komisja Lekarska na podstawie dokumentacji medycznej oraz, w miarę potrzeby, po przeprowadzeniu badania pacjenta, **wydaje orzeczenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 30 dni** od dnia wniesienia sprzeciwu.

6. Komisja Lekarska wydaje orzeczenie **bezwzględną większością** głosów w obecności pełnego składu tej komisji.

7. Od rozstrzygnięcia Komisji Lekarskiej **nie przysługuje odwołanie**.

8. Do postępowania przed Komisją Lekarską **nie stosuje się przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego**.

9. Przepisów ust. 1 – 8 **nie stosuje się w przypadku postępowania odwoławczego w odniesieniu do opinii i orzeczeń, uregulowanego w odrębnych przepisach**.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.

o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta

Prawo pacjenta do poszanowania życia prywatnego
i rodzinnego

Art. 33. 1. Pacjent w zakładzie opieki zdrowotnej przeznaczonym dla osób wymagających całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych ma prawo do kontaktu osobistego, telefonicznego lub korespondencyjnego z innymi osobami.

2. Pacjent ma prawo do odmowy kontaktu z osobami wymienionymi w ust. 1.

Art. 34. 1. Pacjent ma prawo do **dodatkowej opieki pielęgnacyjnej.**

2. Przez dodatkową opiekę pielęgnacyjną, o której mowa w ust. 1, rozumie się opiekę, która nie polega na udzielaniu świadczeń zdrowotnych, w tym także opiekę sprawowaną nad pacjentką w warunkach ciąży, porodu i połogu.

Art. 35. 1. Pacjent ponosi koszty realizacji praw, o których mowa w art. 33 ust. 1 i art. 34 ust. 1, jeżeli realizacja tych praw skutkuje kosztami poniesionymi przez zakład opieki zdrowotnej.

Ustawa dnia 6 listopada 2008 r.
o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta
Prawo pacjenta do opieki duszpasterskiej

Art. 36. Pacjent w zakładzie opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 33 ust. 1, **ma prawo do opieki duszpasterskiej.**

Art. 37. W sytuacji pogorszenia się stanu zdrowia lub zagrożenia życia zakład opieki zdrowotnej, o którym mowa w art. 33 ust. 1, **jest obowiązany umożliwić pacjentowi kontakt z duchownym jego wyznania.**

Art. 38. Zakład opieki zdrowotnej **ponosi koszty realizacji** praw pacjenta, o których mowa w art. 36 i 37, chyba że przepisy odrębne stanowią inaczej.

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

USTAWA
z dnia 31 stycznia 1959 r.
o cmentarzach i chowaniu zmarłych.

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA ZDROWIA
z dnia 7 grudnia 2001 r.
w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełniania.
(Dz. U. z dnia 28 grudnia 2001 r.)

Obowiązujące podstawy prawne:

- Ustawa z dnia 31.01.1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (Dz. U. nr 11, poz. 62) art. 11 ust. 3
- Rozp MZiOS z dnia 3.08.1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny. (Dz. U. z dnia 19 sierpnia 1961 r.)
- Ustawa z dnia 5.12.1996 r. o zawodzie lekarza (Dz. U. z 2002 r. Nr 21, poz. 204 z późn. zm.)
- Rozp. MI Z z dnia 7 grudnia 2001 r. w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełniania. (Dz. U. z dnia 28 grudnia 2001 r.
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia zmieniające rozporządzenie w sprawie wzoru karty zgonu oraz sposobu jej wypełniania z dnia 21 grudnia 2006 r. Dz.U.07.1.9
- Ustawa z dnia 6 września 2001 r. o chorobach zakaźnych i zakażeniach (Dz. U. Nr 126, poz. 1384 z późn. zm.)
- Ustawa z dnia 30 sierpnia 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 91, poz. 408).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego
- Ustawa z dnia 29 września 1986 r. - Prawo o aktach stanu cywilnego

STWIERDZENIE ZGONU

ZNAMIONA ŚMIERCI (stigmata mortis) :

ZNAMIONA NIEPEWNE

- brak oddechu
- brak tętna
- bladość skóry
- oziębienie skóry
- rozszerzone sztywne źrenice

ZNAMIONA PEWNE

- plamy opadowe (livores mortis) 3- 10 godziny po śmierci
- stężenie pośmiertne (rigor mortis) 8 godzin po śmierci stężenie wszystkich mięśni, ustępuje w czwartej dobie
- Rozkład pośmiertny (putrefactio)

STWIERDZENIE ZGONU

KTO I KIEDY MA PRAWO STWIERDZIĆ ZGON I WYSTAWIĆ KARTĘ ZGONU - OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY:

- **Ustawa 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych.**

Art. 11.

1. Zgon i jego przyczyna powinny być ustalone przez lekarza, leczącego chorego w ostatniej chorobie.
2. W razie niemożności dopełnienia przepisu ust. 1, stwierdzenie zgonu i jego przyczyny powinno nastąpić w drodze oględzin, dokonywanych przez lekarza lub w razie jego braku przez inną osobę, powołaną do tej czynności przez właściwego starostę

STWIERDZENIE ZGONU

KTO I KIEDY MA PRAWO STWIERDZIĆ ZGON I WYSTAWIĆ KARTĘ ZGONU - OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY :

•Rozp.MZ i OS z 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny.

§ 2. 1. Wystawienie karty zgonu jest obowiązkiem lekarza, który ostatni w okresie 30 dni przed dniem zgonu udzielał choremu świadczeń lekarskich.

3. Przepisów ust. 1 i 2 nie stosuje się, jeżeli zachodzi uzasadnione podejrzenie, że przyczyną zgonu było przestępstwo. W takim wypadku kartę zgonu wystawia lekarz, który na zlecenie sądu lub prokuratora dokonał oględzin lub sekcji zwłok.

§ 3. W przypadku gdy nie ma lekarza zobowiązanego do wystawienia karty zgonu w myśl § 2 ust. 1 bądź lekarz taki zamieszkuje w odległości większej niż 4 km od miejsca, w którym znajdują się zwłoki, albo z powodu choroby lub z innych uzasadnionych przyczyn nie może dokonać oględzin zwłok w ciągu 12 godzin od chwili wezwania, kartę zgonu wystawia:

1) lekarz, który stwierdził zgon będąc wezwany do nieszczęśliwego wypadku lub nagłego zachorowania,

2) lekarz lub starszy felczer albo felczer zatrudniony w przychodni bądź ośrodku zdrowia lub jego placówce terenowej (wiejski, felcherski punkt zdrowia) i sprawujący opiekę zdrowotną nad rejonem, w którym znajdują się zwłoki,

3) położna wiejska, jeżeli nastąpił na terenie gromady zgon pozostającego pod jej opieką noworodka przed upływem 7 dni życia, a najbliższa przychodnia lub ośrodek zdrowia jest oddalony o więcej niż 4 km.

STWIERDZENIE ZGONU

KTO I KIEDY MA PRAWO STWIERDZIĆ ZGON I WYSTAWIĆ KARTĘ ZGONU - OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY :

- Rozp.MZ i OS z 1961 r. w sprawie stwierdzenia zgonu i jego przyczyny.c.d

§ 6. 1. Osoba, do której należy wystawienie karty zgonu, jest obowiązana nie później niż w ciągu 12 godzin od wezwania:

- 1) ustalić tożsamość zwłok i dokonać osobiście ich oględzin,
- 2) przeprowadzić wywiad wśród osób z otoczenia osoby zmarłej w celu ustalenia okoliczności, w których zgon nastąpił,
- 3) zapoznać się z dokumentami dotyczącymi stanu zdrowia danej osoby w okresie poprzedzającym zgon.

STWIERDZENIE ZGONU

KTO I KIEDY MA PRAWO STWIERDZIĆ ZGON I WYSTAWIĆ KARTĘ ZGONU - OBOWIĄZUJĄCE PRZEPISY :

- Ustawa z 1996 r. o zawodzie lekarza.

- Art. 43. 1. Lekarz może stwierdzić zgon na podstawie osobiście wykonanych badań i ustaleń, z zastrzeżeniem sytuacji określonych w odrębnych przepisach.
2. W uzasadnionych przypadkach lekarz może uzależnić wystawienie karty zgonu od przeprowadzenia sekcji zwłok.
  3. Lekarz może wystawić kartę zgonu na podstawie dokumentacji badania pośmiertnego, przeprowadzonego osobiście przez innego lekarza lub inną uprawnioną osobę.
-

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

- **Prawo pochowania zwłok ludzkich** ma najbliższa pozostała rodzina osoby zmarłej, a mianowicie: 1) pozostały małżonek(ka), 2) krewni zstępni, 3) krewni wstępni, 4) krewni boczni do 4 stopnia pokrewieństwa, 5) powinowaci w linii prostej do 1 stopnia.
- Prawo pochowania zwłok osób wojskowych zmarłych w czynnej służbie wojskowej przysługuje właściwym **organom wojskowym** w myśl przepisów wojskowych.
- Prawo pochowania zwłok osób zasłużonych wobec Państwa i społeczeństwa przysługuje **organom państwowym, instytucjom i organizacjom społecznym**.
- Prawo pochowania zwłok przysługuje również osobom, które do tego **dobrowolnie się zobowiązują**.

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

Osoby wymienione w ust. 1 i 2 **stwierdzają zgon i jego przyczyny w sporządzonych w tym celu kartach zgonu.**

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

Na pochowanie zwłok bądź przekazanie ich szkołom wyższym wymagane jest uprzednie stwierdzenie zgonu i jego przyczyn w karcie zgonu, zawierającej adnotację urzędu stanu cywilnego o zarejestrowaniu zgonu.

Lekarze stwierdzający zgon i jego przyczyny obowiązani są udzielać właściwym organom na żądanie dla celów statystycznych wyjaśnień, odnoszących się do faktu zgonu i jego przyczyny. O ile zmarły pozostawał podczas ostatniej choroby pod opieką lekarską, wyjaśnienia powinny również dotyczyć przebiegu tej choroby. Wyjaśnienia te stanowią tajemnicę służbową i mogą być wykorzystywane tylko dla celów statystycznych oraz w postępowaniu sądowym.

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

Zarówno lekarz, jak i inne osoby powołane do dokonywania oględzin zwłok (ust. 1 i 2), jeżeli przy dokonaniu tej czynności powezmą **pewność lub uzasadnione podejrzenie**, że przyczyną zgonu była **choroba zakaźna**, podlegająca obowiązkowemu zgłoszeniu, powinni **zawiadomić o tym natychmiast właściwego inspektora sanitarnego**.

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

1. Ustala się **wzór karty zgonu**, stanowiący załącznik do rozporządzenia w sprawie wzoru karty zgonu.

(Rozporządzenie *MINISTRA ZDROWIA z dnia 11 lutego 2015 r.*)

2. Karta zgonu **jest wypełniana dla:**

a) osób zmarłych,

b) dzieci martwo urodzonych, bez względu na czas trwania ciąży, na wniosek osób uprawnionych do pochowania, o których mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych, zwanej dalej "ustawą".

WZÓR KARTY ZGONU ZOSTAŁ PODZIELONY NA DWIE CZĘŚCI TJ.

- „Część przeznaczoną do zarejestrowania zgonu” oraz
- „Część przeznaczoną dla administracji cmentarza”, w których wyraźnie wskazano, która z osób (osoba sporządzająca kartę zgonu albo kierownik urzędu stanu cywilnego) wypełnia i podpisuje się pod wypełnioną przez siebie treścią.
- w przypadku dziecka martwo urodzonego w „Części przeznaczonej dla administracji cmentarza” nie wypełnia się rubryk 1-5 oraz 9-11, zaś rubryki 6-8 wypełnia i podpisuje osoba sporządzająca kartę zgonu, a nie kierownik urzędu stanu cywilnego.

2015-03-22

Wypełnienie karty zgonu w zakresie „Zarejestrowania zgonu/zgłoszenie zgonu” w „Części przeznaczonej do zarejestrowania zgonu”

nie jest wymagane

w przypadku dziecka martwo urodzonego, zgodnie z objaśnieniem zawartym w karcie zgonu (karta zgonu nie jest przedkładana kierownikowi urzędu stanu cywilnego).

Przy wypełnianiu karty zgonu obligatoryjne jest wypełnienie wszystkich rubryk w „Części przeznaczonej dla administracji cmentarza” tj.:

- 1) nazwisko, nazwisko rodowe i imię (imiona) osoby zmarłej;
- 2) stan cywilny osoby zmarłej;
- 3) datę i miejsce zgonu;
- 4) datę i miejsce urodzenia osoby zmarłej;
- 5) imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej;
- 6) informację, czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej;
- 7) adnotację o zarejestrowaniu zgonu lub zgłoszeniu zgonu.

W przypadku dziecka martwo urodzonego w karcie wpisuje się wyłącznie datę i miejsce urodzenia dziecka oraz imiona i nazwiska rodziców.

2015-03-22

Dane, wynikające z art. 144 ust. 3 ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz art. 11 ust. 3b ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych powinny być uzupełniane zgodnie z posiadaną wiedzą, możliwą do ustalenia przez osobę wypełniającą kartę zgonu.

- 1) nazwisko, nazwisko rodowe, imię (imiona) osoby zmarłej, numer Powszechnego Elektronicznego Systemu Ewidencji Ludności (PESEL), a w przypadku jego braku - rodzaj i numer dokumentu stwierdzającego tożsamość;
- 2) datę, godzinę i miejsce zgonu albo datę, godzinę i miejsce znalezienia zwłok;
- 3) datę oraz miejsce urodzenia osoby zmarłej;
- 4) płeć osoby zmarłej;
- 5) informacje o miejscu zgonu, jego przyczynach, osobie stwierdzającej przyczyny zgonu oraz sposobie stwierdzenia przyczyn zgonu;
- 6) w przypadku dziecka do roku życia:

Dane, wynikające z art. 144 ust. 3 ustawy – Prawo o aktach stanu cywilnego oraz art. 11 ust. 3b ustawy o cmentarzach i chowaniu zmarłych powinny być uzupełniane zgodnie z posiadaną wiedzą, możliwą do ustalenia przez osobę wypełniającą kartę zgonu.

- 6) w przypadku dziecka do roku życia:
  - a) godzinę urodzenia, informacje o stanie jego zdrowia w chwili urodzenia: długość, ciężar ciała, punkty w skali Apgar,
  - b) informacje o przebiegu ciąży i porodzie: okres trwania ciąży, wielorakość porodu oraz liczbę dzieci urodzonych przez matkę;
- 7) nazwę podmiotu wykonującego działalność leczniczą oraz nazwisko i imię (imiona) sporządzającego kartę zgonu;
- 8) wykształcenie zmarłego;
- 9) miejsce zamieszkania zmarłego, w tym okres przebywania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze danej gminy.

Jeżeli któraś z powyższych informacji nie jest znana lub możliwa do ustalenia istnieje możliwość niewypełnienia karty zgonu w tym zakresie

Stwierdzenie zgonu i ustalenie przyczyny zgonu

Jeżeli osoba stwierdzająca zgon, po wyczerpaniu wszystkich stosownych środków, **nie może ustalić przyczyny zgonu** oraz gdy nie ma podstaw do podejrzewania zabójstwa lub samobójstwa, osoba ta wpisuje w karcie zgonu, w miejscach przeznaczonych na wpisanie przyczyn zgonu, adnotacje "**przyczyna zgonu nieustalona**".

Osoba stwierdzająca zgon przekazuje egzemplarz karty zgonu **osobie uprawnionej** do pochowania zwłok.

Karta zgonu

Nazwa podmiotu wykonującego działalność leczniczą*	Część przeznaczona do zarejestrowania zgonu	Karta dotyczy osoby zmarłej**	
		1 dziecko do roku	2 innej osoby

1. Nazwisko osoby zmarłej

2. Nazwisko rodowe osoby zmarłej

3. Imię (imiona) osoby zmarłej

4. Nr PESEL osoby zmarłej

5. Rodzaj i nr dokumentu stwierdzającego tożsamość osoby zmarłej***

6. Data i godzina zgonu**** rok _____ dzień _____ m-c _____ godz _____ min _____

albo data i godzina znalezienia zwłok**** rok _____ dzień _____ m-c _____ godz _____ min _____

7. Data urodzenia osoby zmarłej**** rok _____ dzień _____ m-c _____ godz _____ min _____

w poz. 7 godz. i min oraz poz. 10-15 wypełniać tylko dla dziecka w wieku do roku

8. Płeć osoby zmarłej**

1	mężczyzna
2	kobieta

9. Miejsce zgonu osoby zmarłej**

1	szpital
2	podmiot leczniczy wykonujący działalność leczniczą w rodzaju stacjonarne i całonocne świadczenia zdrowotne inny niż szpital
3	dom
4	inne

10. Dziecko pochodzące z porodu**

1	pojedynczego
2	bliźniaczego
3	trójniaczego
4	czworniaczego
5	pięciorniaczego
6	wsześniaczego i więcej

11. Które dziecko z kolejno urodzonych przez matkę****

12. Ciężar dziecka przy urodzeniu w gramach****

14. Okres trwania ciąży w tygodniach****

13. Długość dziecka przy urodzeniu w centymetrach****

15. Punkty w skali Apgar****

16. Miejsce urodzenia osoby zmarłej

17. Miejsce zgonu albo miejsce znalezienia zwłok (miejscowość)

18. Informacje o przyczynach zgonu, osobie i sposobie stwierdzenia przyczyny zgonu

1) przyczyna zgonu bezpośrednia – opis słowny wraz z kodem ICD-10

	w tym przybliżony odstęp między wystąpieniem przyczyny a zgonem (lata, miesiące, godziny)

2015-03-22

2) przyczyna zgonu wtórna albo w przypadku zgonu w wyniku urazu lub zatrucia – opis słowny wraz z kodem ICD-10

.....	w tym przybliżony odstęp między wystąpieniem przyczyny a zgonem (lata, miesiące, godziny)
.....	.....

3) przyczyna zgonu wyściowa (pierwotna) albo zewnętrzna przyczyna urazu lub zatrucia – opis słowny wraz z kodem ICD-10

.....	w tym przybliżony odstęp między wystąpieniem przyczyny a zgonem (lata, miesiące, godziny)
.....	.....

4) inne istotne okoliczności przyczyniające się do zgonu, ale niezwiązane z chorobą ani stanem ją powodującym wraz z kodem ICD-10

.....

18a. Przyczyna zgonu: zgon z powodu choroby zakaźnej, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych **

1	tak
2	nie

18b. Informacje o osobie stwierdzającej przyczynę zgonu

.....

18c. Czy była przeprowadzona sekcja zwłok lub inne badania post mortem***

1	tak
2	nie

18d. Czy przyczyna zgonu podana powyżej uwzględnia wyniki sekcji zwłok***

1	tak
2	nie

.....
imię (imiona) i nazwisko osoby sporządzającej
kartę zgonu oraz jej podpis

rok | | | | dzień | | | m-c | | |

Zarejestrowanie zgonu/zgłoszenie zgonu¹⁾

Nazwa urzędu stanu cywilnego

19. Wykazanie osoby zmarłej**

1	wyższe	5	gimnazjalne
2	policealne	6	podstawowe
3	średnie	7	niepełne podstawowe
4	zasadnicze zawodowe	8	nieustalone

20. Miejsce zamieszkania osoby zmarłej

nazwa	województwo
	gminy
	mięscowości

20a. Okres przebywania osoby zmarłej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na obszarze gminy

Oznaczenie aktu zgonu

rok | | | | dzień | | | m-c | | |

.....
podpis kierownika urzędu stanu cywilnego

¹⁾ Nie jest wymagane w przypadku dziecka martwo urodzonego.

2015-03-22

1. Nazwisko osoby zmarłej	
2. Nazwisko rodowe osoby zmarłej	
3. Imię (imiona) osoby zmarłej	
4. Data zgonu**** rok	dzien m-c
5. Miejsce zgonu (miejscowość)	
6. Data urodzenia osoby zmarłej**** rok	dzien m-c
7. Miejsce urodzenia osoby zmarłej	
8. Imiona i nazwiska rodziców osoby zmarłej	
9. Stan cywilny osoby zmarłej**	
10. Czy zgon nastąpił w wyniku choroby zakaźnej, o której mowa w art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych? **	1 tak 2 nie
11. Zarejestrowanie zgonu/zgłoszenie zgonu**	
a. Zgon został zarejestrowany*	
b. Zgon został zgłoszony	

.....
podpis kierownika urzędu stanu cywilnego/osoby sporządzającej kartę zgonu**

rok   dzień   m-c

* Jeżeli dotyczy

** Właściwie zamaczyć

*** W przypadku braku numeru PESEL wpisać rodzaj i nr dokumentu stwierdzającego tożsamość

**** Wpisać cyframi arabskimi

²⁾ W przypadku dziecka martwo urodzonego nie wypełnia się rubryk 1-5 oraz 9-11. Rubryki 6-8 wypełnia osoba sporządzająca kartę zgonu.

³⁾ W przypadku zarejestrowania zgonu podaje się oznaczenie aktu zgonu i datę sporządzenia tego aktu.

2015-03-22

Dziękuję za uwagę

2015-03-22